

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

UNSC

Krymská krize

Autor: Eva Prudilová
Imprimatur: Vojtěch Bahenský, Martin Mezenský
Jazyková úprava: Jakub Kopřiva, Lukáš Červinka
Grafická úprava: Jan Hlaváček

Model OSN

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XX. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2014

Asociace pro mezinárodní otázky
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel./fax: +420 224 813 460, e-mail: summit@amo.cz
IČ: 65 99 95 33

www.amo.cz

www.studentsummit.cz

1 Úvod

Na přelomu let 2013 a 2014 došlo na Ukrajině k zásadnímu rozhodnutí o dalším směřování země. Původně prozápadní směřování země ukrajinská vláda na podzim roku 2013 přehodnotila, když se rozhodla nepodepsat Asociační dohodu s Evropskou unií a místo toho prohloubit svou hospodářskou spolupráci s Ruskou federací. V reakci na to zemi zachvátily nejmasovější protesty a demonstrace od Oranžové revoluce v roce 2004. Narušení národní jednoty a rozpad dosavadní vládní moci poskytly sousední Ruské federaci příležitost k stabilizaci svého vlivu v oblasti a nepřímé intervenci na Ukrajině. V březnu 2014 Rusko připojilo ke svému území Krymský poloostrov, který byl do této doby více než padesát let součástí Ukrajiny. Připojení Krymského poloostrova k Ruské federaci bylo označeno Valným shromážděním OSN za anexi.¹

Anexi chápeme jako „*násilné připojení (dobyť, ovládnutí) území patřícího jednomu státu jiným státem, násilné držení části obyvatelstva v rámci hranic cizího státu, protiprávní rozšíření suverenity jednoho státu na území, které patří mezinárodnímu společenství (vesmír, otevřené moře, Antarktida)*“.²

Anexe je podle charty OSN nelegálním a nepřipustným krokem v rámci mezinárodního práva.³

2 Historie Krymského poloostrova

2.1 Počátky

Počátky osídlení Krymu sahají až do starověku, kdy jej obývali Řekové – Homér jej ve svém díle nazývá „Městem mrtvých“. Řekové si kontrolu nad poloostrovem udrželi až do vpádů Gótů. Po několik dalších staletí zde docházelo k mocenským zvratům a k mísení několika náboženství, zejména křesťanství a islámu.

Krym byl ve středověku jádrem tatarského státu – Krymského chanátu – a stál ve středu zájmu okolních zemí, z nich hlavně Ruska, a to nejen kvůli kontrole nad Černým mořem, ale také proto, že přes poloostrov vedla slavná Hedvábná stezka. Většinu období své existence byl Krymský chanát vazalským státem Osmanské říše, jejíž součástí bylo i pobřeží Krymu. Spory

¹ UNGA, GA/11493, [online], [pub. 2014-3-27], [cit. 2014-7-22], dostupné z: <http://www.un.org/News/Press/docs/2014/ga11493.doc.htm>.

² Pojmy, Informační servis, Ministerstvo vnitra České republiky 2014, [online], [cit. 2014-7-22], dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-anexe.aspx>.

³ Charta OSN, článek 2 odstavec 4, 7, *Informační centrum OSN v Praze* [online], 2005, [cit. 2014-22-7], dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>.

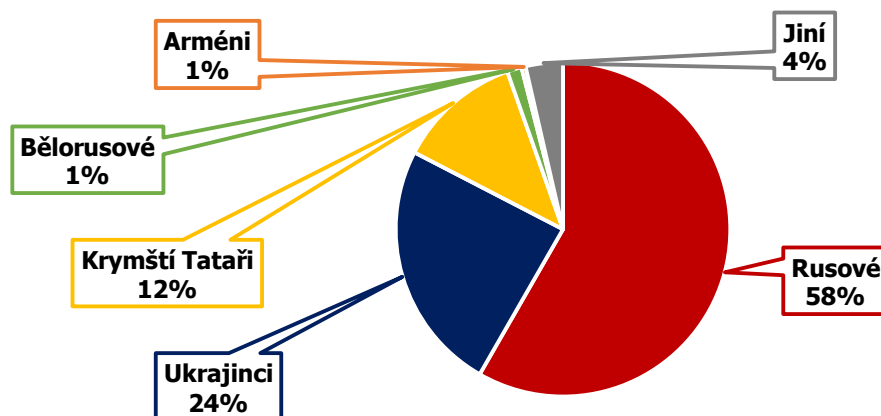
mezi Ruskem a Osmanskou říší, a ruská snaha o expanzi směrem na dnešní Ukrajinu, vyvrcholily v několika rusko-osmanských válkách v průběhu 18. století, které skončily ruskou anexí Krymu.

2.2 20. století

Roku 1921 byla na území Krymského poloostrova vyhlášena Krymská autonomní sovětská socialistická republika. Po 2. světové válce Stalin krymským Tatarům odebral status národnostní menšiny a docházelo k masivním deportacím celé tatarské populace, které Tataři považují za genocidu. Měl to pro ně být kolektivní trest za kolaboraci s Němci, kteří Krym okupovali v letech 1942 až 1944. Krym také ztratil svůj status autonomní republiky.

V následujících letech se Sovětský svaz snažil napravit válečné škody a budovat infrastrukturu celého poloostrova. Začalo se na něj stěhovat i velké množství etnických Rusů. Roku 1954, k 300. výročí tzv. Perejaslavské rady z roku 1654, která byla interpretována jako „sjednocení Ukrajiny s Ruskem“, pak nástupce Stalina Nikita Chruščov předal poloostrov pod ukrajinskou správu. V roce 1956 ve svém projevu odsoudil zacházení a nespravedlnosti páchané na Krymských Tatarech.⁴ Krymští Tataři byli formálně rehabilitováni v 60. letech, vracet se na Krym mohli však až během působení Gorbačova. Když se v roce 1991 rozpadal SSSR a Ukrajina vyhlásila nezávislost, vyskytly se tendence připojit Krym k Ruské federaci, tyto snahy však nebyly úspěšné a na základě referenda uskutečněného ještě před vyhlášením nezávislosti Ukrajiny v únoru 1991 byla v rámci Ukrajiny obnovena Autonomní republika Krym s hlavním městem Simferopolem. Sevastopol nebyl součástí autonomní republiky a měl zvláštní status.⁵

Graf 1: Etnická struktura obyvatel Krymu, 2001

Zdroj: http://blog.idnes.cz/blog/21904/405784/Krym_ethnic_2001_500.png.

⁴ Ferensteva, History of Crimea, ©2013, [online], [cit. 2014-7-22], www.blacksea-crimea.com.

⁵ Ibid.

3 Situace před anexí

3.1 Ukrajina

Na přelomu let 2013 a 2014 na Ukrajině nastal klíčový okamžik rozhodnutí o dalším přiblížování země k Evropské unii, které by však mohlo vést k určitému oslabení vztahů se sousedním Ruskem. Dne 22. listopadu 2013 odmítl ukrajinský prezident Janukovyč podepsat plánovanou Asociační dohodu s Evropskou unií a místo toho se rozhodl podpořit vztahy s Ruskem a přijmout od něho finanční pomoc v hodnotě 15 miliard dolarů.⁶

Odmítnutí dlouho očekávaného podepsání dohody přišlo po letech příprav a slibů ze strany Janukovyče. Dva dny poté začaly v Kyjevě protesty proti rozhodnutí. Mnoho demonstrantů nocovalo na náměstí Nezávislosti, známém jako „Majdan“ a jako místo, na kterém se v roce 2004 odehrávala Oranžová revoluce. Chtěli donutit prezidenta a vládu dohodu podepsat. Protestů využila vládní opozice, která vyzvala Janukovyčovu vládu, aby odstoupila. Násilí vůči demonstrujícím ze strany vládních bezpečnostních složek vyvolalo další protesty. Dne 30. listopadu ukrajinské speciální jednotky napadly a brutálně zbily pokojné demonstranty, což vyústilo v masivní vzestup účasti na protestech v Kyjevě. K menším protestům docházelo rovněž po celé Ukrajině. Dle pozorovatelů demonstranti protestovali nejen kvůli nepodepsané dohodě s EU, ale i proti nerespektování lidských práv ze strany vlády, špatné životní úrovni a nefunkčnosti státu.

Dne 16. ledna poslanci z Janukovyčovy Strany regionů, opírající se o hlasy členů komunistické strany, prosadili zákony namířené proti protestujícím, jejichž cílem bylo rozbít hnutí Euromajdan. (Za Euromajdan byla označována celá tato vlna proevropských demonstrací a občanských nepokojů, která začala v noci ze dne 21. listopadu 2013.) Zákony kriminalizovaly protesty, umožňovaly ukládat tvrdé tresty jejich účastníkům a usnadňovaly zbavit poslance imunity a stíhání některé obviněné v nepřítomnosti.⁷ Během několika dní po vyhlášení zákonů došlo k prvním obětem na životech.

V polovině ledna se v důsledku schválení těchto zákonů se protesty změnilly na ozbrojenou bouři, demonstranti se u parlamentu chtěli domoci zrušení zákonů. Krizová jednání opozice

⁶ Timeline: Political crisis in Ukraine and Russia's occupation of Crimea, Reuters [online]. [pub. 2014-3-8], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/03/08/us-ukraine-crisis-timeline-idUSBREA270PO20140308>.

⁷ Alexander Cavell, THE UKRAINE CRISIS TIMELINE, PART 2, International Debate Education Association, [online], [pub. 2014-3-5], [cit 2014-7-22], dostupné z <http://idebate.org/debatabase/ukraine-crisis/timeline-part-2>.

(složené ze stran UDAR, Svoboda, Pravý sektor a Vlast)^{8,9} s Janukovyčem nevedla ke zdárnému konci. Přesto však premiér Mykola Azarov následně rezignoval na svou funkci a parlament zrušil většinu zákonů namířených proti protestujícím a vydal opatření amnestující uvězněné demonstranty během lednových střetů s policií, ale pouze v případě, že zbytek demonstrantů opustí státní úřady, parlament, hlavní poštu a budovy Rady pro televizní a rozhlasové vysílání.¹⁰

V polovině února 2014 protivládní demonstranti v Kyjevě ukončili svou téměř tříměsíční okupaci městské radnice, odblokovány byly i budovy oblastní samosprávy v oblastech Ukrajiny a vláda obratem propustila všechny uvězněné demonstranty. Napětí však přetrvávalo a demonstranti slibovali obsazení dalších vládních budov v případě, že vláda poruší své sliby ohledně propuštění protestujících, soudní řízení s některými obviněnými demonstranty totiž ještě stále pokračovala. Situace se vyhrotila poté, co se dav agresivně naladěných demonstrantů dopoledne 18. února pokusil proniknout do sídla parlamentu a znovu obsadit kyjevskou radnici. 21. února byla podepsána dohoda zprostředkovaná ministry zahraničí Polska, Německa a Francie. Zanedlouho poté vzplála velká část protestního tábora hnutí Euromajdan v centru hlavního města, když demonstranti začali hojně zapalovat pneumatiky, aby zastavili proti nim postupující policejní složky. Následné ozbrojené konflikty mezi demonstranty a vládní mocí si do večera téhož dne vyžádaly nejméně 75 mrtvých (více obětí během demonstrací bylo pouze 20. ledna) a 241 zraněných.¹¹ Opozice a prezident následně podepsali dohodu,¹² která měla umožnit vypsání předčasných voleb, přijmout novou ústavu a ustavit novou vládu národní jednoty.

Na konci února parlament pod nátlakem demonstrantů sesadil prezidenta.¹³ *De iure* bylo takovéto rozhodnutí neplatné, protože k odvolání parlamentem je krom potřebného množství hlasů nutná také obžaloba z velezrady, nebo jiného závažného trestného činu, a následně

⁸ Kdo je kdo v nejednotné a nevyzpytatelné ukrajinské opozici, Reflex, [pub. 2014-2-22], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/54741/kdo-je-kdo-v-nejednotne-a-nevyzpytatelne-ukrajinske-opozici.html>.

⁹ <http://www.globalpost.com/dispatch/news/politics/140221/ukraine-kyiv-kiev-key-people-figures-groups-political-crisis>.

¹⁰ Kyjev ohlásil příměří. Janukovyč slíbil, že odvolá noční útok na Majdan, *Economia a.s.*, Hospodářské noviny IHNEP, [pub. 2014-2-19], [cit. 2014-7-22], ISSN 1213-7693.

¹¹ EU seeks peace as Ukraine death toll hits 75, THOMSON REUTERS, [pub. 2014-2-20], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/02/20/us-ukraine-idUSBREA1G0OU20140220>

¹² Plné znění dostupné z <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/text-smlouvy-o-urovnani-politicke-krize-na-ukrajine/1046424>

¹³ <http://en.interfax.com.ua/news/general/192030.html>

schválení Nejvyšším soudem a Ústavním soudem. Tato procedura však nikdy neproběhla.¹⁴ Janukovyč spolu s několika dalšími významnými postavami svržené vlády utekl z Kyjeva.

Demonstranti převzali kontrolu nejen nad sídlem prezidenta, ale i nad administrativními budovami. Janukovyč prohlásil parlament za nelegitimní a proto nehodlal dodržovat jakákoliv jeho rozhodnutí.¹⁵ Nově sestavená ukrajinská vláda v čele s Arsenijem Jaceňukem a parlament vedený Oleksandrem Turčynovem, členem politické strany Vlast političky Julie Tymošenkové, který byl také vystupoval jako prozatímní prezident, obvinili bývalého prezidenta z masového zabíjení demonstrantů. Ruská federace zpochybnila autoritu ukrajinské vlády a celou záležitost nazvala „ozbrojenou vzpourou“.¹⁶ Termín prezidentských voleb byl stanoven na 25. května 2014. Rusko okamžitě přislíbilo ochranu nejen ruské menšiny na Ukrajině, ale i jejího bývalého prezidenta Janukovyče.¹⁷ Svržený prezident Janukovyč se nechal 12. března slyšet, že se vrátí jako prezident do Kyjeva a apeloval na občany Ukrajiny, aby dále vzdorovali.^{18,19}

4 Pozornost se upíná na Krym

4.1 Eskalace konfliktu na Krymu

Po několika střetech proruských a protiruských demonstrantů na začátku března v hlavním městě Kyjevě i mimo něj, např. v Doněcku,²⁰ vyhlásil Vladimir Putin vojenské cvičení na hranicích s Ukrajinou, v Rostovské, Bělgorodské a Kurské oblasti.

¹⁴ Olga Kubová, Ústavní systém Ukrajiny, Středoevropské politické studie, [online], [pub. 2002], [cit. 2014-7-22], ISSN 1212-7817, dostupné z <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=58>

¹⁵ Yanukovich says he's „legitimate president“, to hold press conference tomorrow from Russia, euronews, [online], [pub.2014-2-26], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.euronews.com/2014/02/26/wheres-yanukovich-ousted-president-protected-by-us-according-russian-newspaper/>

¹⁶ Nigel Morris, Ukraine crisis: Russian officials hit with sanctions as Kiev wals Crimea against referendum, THE INDEPENDENT, [online], [pub. 2014-3-11], [cit. 2014-7-22] dostupné z <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-crisis-russian-officials-hit-with-sanctions-as-kiev-warns-crimea-against-referendum-9183602.html>

¹⁷ Ukraine in Crisis, CBC News, [online], [last updated 2014-4-13] [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.cbc.ca/news2/interactives/ukraine-dashboard/>

¹⁸ <http://www.voanews.com/content/france-russia-sanctions-over-ukraine-could-come-this-week/1868552.html>

¹⁹ Timeline: Political crisis un Ukraine and Russia's occupation of Crimea, Reuters, [online], [pub. 2014-3-8], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/03/08/us-ukraine-crisis-timeline-idUSBREA270PO20140308>

²⁰ Transcript: Putin says Russia will protect the right of Russians abroad, the Washington Post, [pub. 2014-3-18], [cit. 2014-7-22].

Neoznačení ozbrojenci na Krymu velmi rychle obsadili klíčové objekty, jako jsou například letiště, vládní budovy nebo přístavy.²¹ Prezident Putin opakovaně prohlašoval, že neoznačení ozbrojenci na Krymu nejsou ruští vojáci. Velice brzy byla ozbrojenci obsazena letiště v Simferopolu a Belbeku. Hlídky byly umístěny rovněž před Radu ministrů a krymský parlament, kde byla vztyčena ruská vlajka. Brzy zaujali ozbrojenci pozice i na ukrajinské vojenské základně a dokonce i ve vojenské nemocnici.^{22,23} V březnu 2014 získal prezident Putin povolení od Federálního shromáždění Ruské federace k využití vojenské síly na Krymu na ochranu občanů Ruska, ruský mluvících občanů a příslušníků vojenského kontingentu na Ukrajině.²⁴ Je pravdou, že Rusko má s Ukrajinou Smlouvu o stavu a podmínkách Černomořské flotily, která byla podepsána v roce 1997 a prodloužena v roce 2010. Rusko mělo právo umístit na Krymském poloostrově až 25 000 vojáků, 24 dělostřeleckých systémů, 132 obrněných vozidel a 22 vojenských letadel, a to až do roku 2042.²⁵ Moskva opakovaně popřela, že by došlo k nasazení jejich vojáků na Krymu mimo sevastopolskou základnu. Tisíce ozbrojenců na krymském poloostrově neměly na svých uniformách žádné insignie určující státní příslušnost. Tito ozbrojenci nicméně byli vyzbrojeni moderní ruskou vojenskou technikou a některá jimi používaná vozidla nesla ruské poznávací značky. V této době Rusko popíralo, že by neoznačení vojáci byli ruští, v dubnu 2014 to však prezident Putin přiznal.²⁶

„Museli jsme přijmout nevyhnutelné kroky, aby se události nevyvíjely tak, jako se vyvíjí na jihovýchodní Ukrajině. Samozřejmě, že naši vojáci stáli za zády krymské domobrany. Jednali velmi korektně, účinně a profesionálně.“²⁷

²¹ The Gratin Over The Memory Hole: The Toppling of Viktor Yanukovich, [online], [pub. 2014-3-17], [2014-7-22], dostupné z <http://marknesop.wordpress.com/2014/03/17/the-grating-over-the-memory-hole-the-toppling-of-viktor-yanukovich/>

²² The BBC, [pub. 2014-3-10], [2014-9-27], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26515049>

²³ Kathy Lally, William Booth, Will Englund, The Washington Post, [pub. 2014-3-1], [cit. 2014-9-27], dostupné z http://www.washingtonpost.com/world/a-deeply-concerned-obama-warns-russia-against-action-in-crimea/2014/03/01/c56ca34c-a111-11e3-a050-dc3322a94fa7_story.html

²⁴ The BBC, [online], [pub. 2014-3-1], [cit. 2014-9-21], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26400035>

²⁵ Moskva ruší dohody s Ukrajinou o černomořské flotile a Sevastopolu, iDnes.cz, [online], [pub. 2014-3-31], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://zpravy.idnes.cz/rusko-vypovedelo-dohodu-s-ukrajinou-o-flotile-v-sevastopolu-pt0-/zahranicni.aspx?c=A140331_155014_zahranicni_ert

²⁶ Putin přiznal, že na Krymu působili neoznačení ruští vojáci, Český rozhlas, [online], [pub. 2014-4-17], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/zprava/putin-priznal-ze-na-krymu-pusobili-neoznaceni-rusti-vojaci-na-vychode-ukrajiny-pry-nejsou--1340213>

²⁷ <http://uk.reuters.com/article/2014/04/17/russia-putin-crimea-idUKL6N0N921H20140417>

Ukrajinský premiér Jaceňuk toto vnímal jako vyhlášení války.^{28,29} Prezident Putin stáhl ruské jednotky zpět od ukrajinských hranic na vojenské základny ve vnitrozemí, ale ve svých veřejných projevech týkajících se Ukrajiny prohlašoval, že si Ruská federace vyhrazuje právo použít všechny prostředky k ochraně Rusů na Krymu a současně prohlásil, že veškeré sankce Západu budou kontraproduktivní.³⁰

Ozbrojenci také obsadili budovu Nejvyšší rady Autonomní republiky Krym (krymského parlamentu), kde donutili Radu ministrů Autonomní republiky Krym (krymskou vládu) k rezignaci, aby následně mohlo dojít k volbě nové Rady, která byla proruský orientována a neuznávala legitimitu proevropské vlády v Kyjevě. Novým premiérem se tak stal Sergej Aksjonov, který je předsedou strany Ruská jednota, která získala 4% hlasů v posledních volbách a představuje silně proruský orientovanou politickou stranu.

Nová vláda v čele s Aksjonovem nejprve hlasovala o uspořádání referenda o autonomii. Krymský parlament původně 27. února prohlásil, že se 25. května, tedy současně s ukrajinskými prezidentskými volbami, bude konat referendum o posílení autonomie. Pod dohledem neznačených ozbrojenců tehdy pro návrh hlasovalo 61 z 64 poslanců. Dne 6. března přijala Nejvyšší rada Autonomní republiky Krym s okamžitou platností rozhodnutí o připojení Krymu k Rusku. Ukrajinské síly, které se nacházejí na jeho území ho „okupovaly“. Datum konání referenda, ve kterém se mělo rozhodnout nejen o zvětšení autonomie Krymu v rámci Ukrajiny, ale i o jeho připojení k Rusku, bylo opět posunuto - tentokrát na 16. března.³¹ S konáním referenda zásadně nesouhlasil ukrajinský premiér Jaceňuk a označil celou záležitost za nelegitimní s tím, že Krym i nadále zůstává nedílnou součástí Ukrajiny.³² Krymský parlament a městská samospráva Sevastopolu společně vyjádřily svůj záměr jednostranně vyhlásit

²⁸ Česká televize, [online], [pub. 2014-3-2], [cit. 2014-9-21], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/264869-ukrajinsky-premier-obvinil-rusko-z-vyhlaseni-valky-armada-mobilizuje/>

²⁹ Hájek Adam; Winitzer Jan, Kreml dál popírá zásah na Krymu, fotky zbraní ho usvědčují ze lži. iDNES.cz, [online], [2014-03-05] [cit. 2014-7-22], dostupné z http://zpravy.idnes.cz/ruske-jednotky-na-krymu-0w1-/zahranicni.aspx?c=A140305_162328_zahranicni_jw

³⁰ Full Text and Analysis Putin's Crimea Speech, THE Nation, [pub. 2014-3-19], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.thenation.com/blog/178914/full-text-and-analysis-putins-crimea-speech#>

³¹ Česká televize, [online], [pub. 2014-6-3], [cit. 2014-9-21], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/265340-krym-se-odtrhava-od-ukrajiny-s-okamzitou-platnosti-oznamil-vicepremier/>

³² Ukrajinská armáda na Krymu v pohotovosti, Rusko je extrémně znepokojeno, Lidovky.cz, MAFRA a.s., [online], [pub. 2014-3-1], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.lidovky.cz/sef-autonomniho-krymu-prevzal-veleni-sil-a-pozadal-putina-o-pomoc-p99-/zpravy-svet.aspx?c=A140301_085232_ln_zahranici_oka

nezávislost Krymu na Ukrajině s možností připojení k Ruské federaci. Na Krymu se rozrostlo pouliční násilí a boje mezi skupinami proruských protestantů a stoupenců nové kyjevské vlády. Proruské úřady na Krymu uzavřely vzdušný prostor v regionu pro všechny komerční lety až do připravovaného referenda.^{33,34}

4.2 Referendum

4.2.1 Průběh a okolnosti referenda

Dne 16. března 2014 se na poloostrově konalo referendum vyhlášené krymským parlamentem, v němž obyvatelé ukrajinské Autonomní republiky Krym a města se zvláštní statutem Sevastopol hlasovali o přičlenění Krymu k Ruské federaci. Voliči mohli vybírat mezi dvěma možnostmi:

„Jste pro znovusjednocení Krymu s Ruskem s právem subjektu Ruské federace?“

*Jste pro obnovení platnosti ústavy z roku 1992 a pro status Krymu jako součásti Ukrajiny?“*³⁵

Hlasovat lidé mohli v ruštině, ukrajinštině nebo krymské tatarštině. Mnoho médií, včetně New York Times, uvádělo, že obě rozhodnutí by *de facto* znamenala nezávislost. Prvotní verze ústavy z roku 1992 totiž dávala Autonomní republice Krym možnost vyhlášení nezávislosti bez souhlasu kyjevské centrální vlády.³⁶

Podle organizátorů hlasovalo pro samostatnost a následné přičlenění 96,7 % hlasujících, při účasti 83,1 %. Sevastopol, jako samostatná správní jednotka, sčítala hlasy odděleně. Podle definitivních výsledků podpořilo připojení k Rusku v této autonomní oblasti 95,6 % hlasujících, při účasti 90 %. Ukrajina referendum neprodleně označila za nelegitimní a zároveň v rozporu s ukrajinskou ústavou, podle níž mohou být referenda na Ukrajině pouze na celostátní úrovni.

³³ Ukraine crisis: Putin signs Russia-Crimea treaty, BBC INC., [online], [pub. 2014-3-18], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26630062>

³⁴ Krymská samospráva uzavřela vzdušný prostor nad poloostrovem, Český rozhlas, [online], [pub.2014-311], [cit.2014-7-22], dostupné z http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/1325582

³⁵ Krym: O referendum byl velký zájem, Česká televize, [pub. 2014-3-16], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/266457-krym-o-referendum-byl-velky-zajem/>

³⁶ Krymská ústava, [online], <http://zakon4.rada.gov.ua/krym/show/rb076a002-92/ed19920506?test=4/UMfPEGznhhQII.ZiagIsvgHI4t.s80msh8Ie6>

Referendum neuznaly ani USA nebo Evropská unie.^{37,38} Ruská federace referendum považovala za legitimní a ruský parlament 21. března 2014 přijal Krym za součást Ruska.³⁹

Premiér Krymu Sergej Aksjonov neoficiálně vyzval Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)⁴⁰ ke sledování referenda. Ve stejný den mluvčí OBSE uvedla, že Krymu chybí orgán, který by organizaci vyzval, a tedy nikdo není schopný vyžádání služby.⁴¹ Dne 11. března švýcarský ministr zahraniční věcí Didier Burkhalter prohlásil referendum za protiústavní, a proto OBSE pozorovatele vysílat nebude.⁴² Ruská státní média tvrdila, že referendu přihlíželo až 135 mezinárodních pozorovatelů. Ale jejich počet i objektivita byly několikrát zpochybněny.⁴³

4.2.2 Mezinárodněprávní rozměr

Po ničujících následcích druhé světové války se mezinárodní společenství shodlo na zákazu použití síly v mezinárodních vztazích. Podle Charty OSN použití síly či hrozby silou už není výsadou suverénních států, státy se mohou uchýlit k použití síly pouze jakožto kolektivního bezpečnostního opatření Rady bezpečnosti v souladu s článkem 42 Charty OSN nebo v případě sebeobrany (či kolektivní sebeobrany) v souladu s článkem 51 Charty. Jakékoliv použití síly, které nepatří do jedné z těchto dvou úzkých výjimek, je považováno za porušení mezinárodního práva (v této souvislosti bývá mnohdy uváděna možnost národa uplatňujícího své právo na sebeurčení proti koloniálnímu či rasistickému režimu, který uplatnění takového práva odmítá, domoci se jej i s použitím síly).

³⁷ Declaring victory, Crimeand and Russian officials pledge fast integration, Kyiv Post, [online], [pub. 2014-3-17], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.kyivpost.com/content/ukraine/voting-in-crimean-referendum-starts-even-as-ukraine-government-declares-it-illegitimate-339523.html>

³⁸ Оригинал статьи, Автономная некоммерческая организация «ТВ-Новости», The original article, Autonomous Nonprofit Organization, [online], [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://russian.rt.com/article/24293#ixzz38fBptwND>

³⁹ Steven Woehrel, Ukraine: Current Issues and U.S. Policy

⁴⁰ Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě je mezinárodní bezpečnostní organizace vzniklá roku 1995 transformací Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, sdružuje převážně evropské státy a zabývá se prohloubením bezpečnostní spolupráce mezi zeměmi.

⁴¹ Crimea invites OSCE observers for referendum on joining Russia, Reuters, [online], [pub. 2014-3-10], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/03/10/ukraine-crisis-referendum-osce-idUSL6N0M73AP20140310>

⁴² Crimea referendum illegal, no OSCE monitoring – Swiss, Firstpost., [online], [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.firstpost.com/world/crimea-referendum-illegal-no-osce-monitoring-swiss-1429931.html>

⁴³ OSCE observers weren't officially invited to Crimean referendum - Crimean authorities", En.interfax.com.ua., [online], [pub. 2014-3-11], [cit.2014-7-22], dostupné z <http://en.interfax.com.ua/news/general/195291.html>

V této souvislosti je ruské nasazení vojenských sil ve výsostném území Ukrajiny, okupace a anexe Krymu, nepřijatelné. V případě, že by se jednalo o proruské milice, mezinárodní právo by porušeno nebylo. Navíc Ruská federace jednala v souladu s článkem 61 své ústavy, který zaručuje občanům Ruské federace ochranu i za hranicemi státu. S problémem souvisí i možný nesoulad mezi prvním a druhým článkem Charty OSN.⁴⁴

„Článek 1 (2): Rozvíjet přátelské vztahy mezi národy založené na respektování zásady rovných práv a sebeurčení národů, a činit jiná vhodná opatření k posílení světového míru.

Článek 2 (4): Všichni členové se vystríhají ve svých mezinárodních vztazích hrozby silou nebo použití síly jak proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu, nebo jakýmkoli jiným způsobem neslučitelným s cíli Organizace spojených národů.“⁴⁵

Mezinárodní soudní dvůr v roce 2010 vydal stanovisko k vyhlášení nezávislosti Kosova, ve kterém došel k závěru, že jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosova nebylo samo o sobě porušením mezinárodního práva. Také uvedl, že vyhlášení nezávislosti může a často porušuje vnitrostátní právní předpisy, nicméně to neznamená porušení mezinárodního práva.

Nicméně, bez ohledu na to, zda vyhlášení krymského referenda bylo v souladu s mezinárodním právem, či nikoli, vyskytly se závažné nedostatky v jeho realizaci. Krym byl přímo přeplněn ozbrojenci, kteří dohlíželi na průběh referenda ve všech větších městech. Krom obvinění ze zfalšování referenda se objevily další aspekty, které zpochybnily řádný průběh referenda. Ruská novinářka uvedla, že jí bylo dovoleno hlasovat, přestože na Krymu má pouze jednorozhodní povolení k pobytu. Objevily se zprávy lidí, kterým byly zkonfiskovány osobní doklady den před referendem. Americký úředník prohlásil, že konkrétním důkazem jsou volební lístky, které byly předem označené. Lidem bylo umožněno hlasovat několikrát a v některých regionech se

⁴⁴ Chrisella Sagers Herzog, Diplomatic Courier, [pub. 2014-5-8], [cit. 2014-10-1], dostupné z <http://www.diplomaticcourier.com/news/topics/politics/2187-political-legitimacy-and-international-law-in-crimea-pushing-the-u-s-and-russia-apart>

⁴⁵ <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

nehlasovalo vůbec.⁴⁶ Objevily se nesrovnalosti jako 123% účast voličů v Sevastopolu. Obyvatelé navíc neměli možnost udržet status quo.^{47,48}

Referendum bylo uznáno pouze osmnácti státy, pět z nich jsou členy OSN – Afghánistán, Nikaragua, Rusko, Sýrie a Venezuela.⁴⁹

4.3 Rusko

Ruská federace dle svých slov pouze chránila obyvatele ruské národnosti a využila dostupných prostředků pro normalizaci společensko-politických poměrů. Na Ukrajině podle ní hrozí velké nebezpečí, a to nejen ruským občanům, ze strany pravicových radikálů.⁵⁰ Jejich symbolem se stalo volné uskupení nacionalistických, krajně pravicových, organizací na Ukrajině s názvem Pravý sektor. Hnutí spojuje radikální nacionalismus, odpor k Rusku, liberalismu a globalizaci. Velkou měrou k vyhrocení situace také přispěl dopis, zbytkem světa již neuznávaného prezidenta Janukovyče, adresovaný Ruské federaci.⁵¹ Referendum podle Ruské federace proběhlo v souladu s Chartou OSN,⁵² a to na základě kapitoly 1, článku 1 - právo národa na sebeurčení.⁵³ Nedlouho poté vyzvala Ruská federace západní státy a Severoatlantickou alianci,

⁴⁶ Unknown people seize passports of crimean residents, Crimean News Agency, [online], [pub. 2014-3-10], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://qha.com.ua/unknown-people-seize-passports-of-crimean-residents-130806en.html>

⁴⁷ <http://www.lexisnexis.com/legalnewsroom/international-law/b/international-law-blog/archive/2014/04/14/russia-s-annexation-of-crimea-an-analysis-under-the-principles-of-jus-ad-bellum.aspx>

⁴⁸ John Balouziyeh, Russia's Annexation of Crimea: An Analysis under the Principles of Jus ad Bellum, LexisNexis Legal Newsroom International Law, [pub. 2014-4-14], [cit. 2014-10-1], dostupné z <http://www.diplomaticourier.com/news/topics/politics/2187-political-legitimacy-and-international-law-in-crimea-pushing-the-u-s-and-russia-apart>

⁴⁹ Dokument Valného shromáždění vyzývající státy k neuznání Krymského referenda, [pub. 2014-3-27], [cit. 2014-7-22], op.cit.

⁵⁰ МЗС РФ зробив чергову заяву щодо України: бойовики, НАТО, провокації, Українська правда, [online], [pub. 2014-2-27], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/27/7016548/>

⁵¹ Yanukovich sent letter to Putin asking for Russian military presence in Ukraine, [online], [pub. 2014-3-3], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://rt.com/news/churkin-UNSC-russia-ukraine-683/>

⁵² Charta OSN, dostupné z <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

⁵³ Vladimir Putin gives statement on Ukraine crisis, The Voice of Russia, [online], [pub. 2014-3-4], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://voiceofrussia.com/2014_03_04/Vladimir-Putin-gives-statement-on-Ukraine-crisis-LIVE-UPDATES-6676/

aby upustili od provokativních prohlášení a respektovaly neutrální status Ukrajiny. Rusko také obvinilo USA a EU z nedodržování Budapešťského memoranda.⁵⁴

4.4 Ukrajina

Ukrajina se potýkala se závažnými ekonomickými problémy, a přestože byl Krym z hospodářského hlediska méně významným regionem Ukrajiny, jeho anexe pro ni byla citelnou ztrátou. Ukrajina má dlouhotrvající problémy při získávání zahraničních investic a země je navíc závislá na dodávkách ruského zemního plynu. Problémy způsobuje nejen střet etnických Ukrajinců a Rusů, ale i střet rusky a ukrajinsky mluvících Ukrajinců.⁵⁵ Už v roce 2004 hrozili guvernéri na východní Ukrajině oddělením a připojením k Rusku, pokud by se Viktor Juščenko stal prezidentem. Ač ve sporných volbách vyhrál Janukovyč, prezidentem se nakonec stal opravdu Juščenko a země zůstala politiky rozdělena, ale diskuze o oddělení východu rychle utichla. V roce 2010 po oranžové revoluci se stalo téma opět aktuální. Na první pohled je ve východní části země, zahrnující Charkov, Doněck, Luhansk nebo právě Krymský poloostrov, opravdu převážná většina rusky mluvících obyvatel. Podle sčítání obyvatel však v roce 2001 54% obyvatel Charkova (téměř 3 milióny lidí) označilo za svůj rodný jazyk ukrajinštinu.⁵⁶

Při jednání OSN se ukrajinská vláda odvolávala na Chartu OSN, kapitolu 1., článek 2, tedy na zákaz neoprávněné intervence do vnitřních záležitostí státu a narušení územní celistvosti státu a v tomto výkladu mezinárodního práva byla podporována hlavními světovými představiteli.⁵⁷ Ruský postup při anexi Krymu měl být zároveň dle ukrajinské interpretace v rozporu s Budapešťským memorandem, podepsaným v roce 1994 Ukrajinou, Spojenými státy americkými, Ruskou federací a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku. V Memoranda se Ukrajina zavázala vzdát se svého jaderného arzenálu a zbylé tři státy poskytnout Ukrajině bezpečnostní záruky.^{58,59,60}

⁵⁴ Russia Threatening To Intervene Militarily In Ukraine, Oath Keepers Corp Address ©2012, [online], [pub. 2014-2-14], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://oathkeepers.org/oath/2014/02/07/russia-threatening-to-intervene-militarily-in-ukraine/>

⁵⁵ Ian Bremmer, What You Should Know About Ukraine, Time, [online], [pub. 2014-2-19], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://time.com/8626/what-you-should-know-about-ukraine/>

⁵⁶ <http://www.rferl.org/content/ukraine-east-west-divide/25279292.html>, [online], [pub. 2014-2-27], [cit. 2014-9-21]

⁵⁷ Steven Woehrel, Ukraine:Current Issues and U.S. Policy, [pub. 2014-7-8], [cit. 2014-7-22]

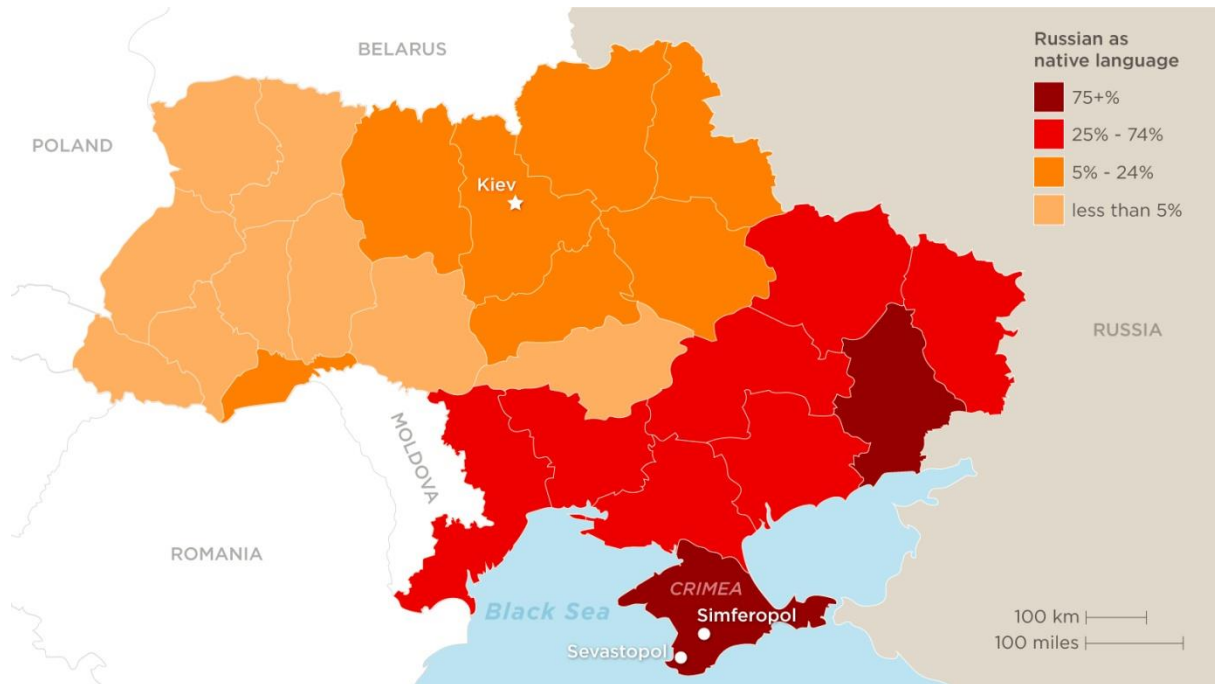
⁵⁸ Budapest Memorandums On Security Assurances, 1994, Council on Foreign Relations ©2014, [online], [pub. 1994-12-5], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.cfr.org/arms-control-disarmament-and-nonproliferation/budapest-memorandums-security-assurances-1994/p32484>

⁵⁹ Zápis z jednání UNSC http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7124

⁶⁰ Zápis z jednání UNSC http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/PV.7134

Graf 2: Rozdělení obyvatelstva Ukrajiny podle rodné řeči

Zdroj: http://i.cdn.turner.com/cnn/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/media/ukraine_map_region_language.jpg

4.5 Sankce Západu

Základní informace o ekonomické Ruské federace mohou poskytnout následující čísla: HDP Ruska je 2, 097 miliard dolarů (z toho 18,7 % tvoří přírodní zdroje), což představovalo v roce 2012 2,8 % světového HDP, Rusko se na mezinárodním obchodu zbožím podílí 4,7 % a produkuje 13 % mezinárodně obchodované ropy. Ruská ekonomika⁶¹ v prvním čtvrtletí klesla o 0,5 %, klesl i objem investic a kapitál se začal přesouvat v důsledku očekávaných sankcí ze strany Spojených států a Evropské unie.^{62,63} Přestože se sankce ukázaly být mnohem méně bolestivé, než se očekávalo – většinou se jednalo o zamezení udělování víz a zmrazení aktiv významnějším ruským osobnostem, jako například předsedovi kremelské Bezpečností rady Nikolaji Patruševovi, čečenskému prezidentovi Ramzanu Kadyrovovi, kteří se na „listině“ objevili kvůli „podílu na vytváření ruské vládní politiky, ohrožující územní celistvost,

⁶¹ World Development Indicators: Contribution of natural resources to gross domestic product, The World Bank Group, [online], [cit. 2014-9-25], dostupné z <http://wdi.worldbank.org/table/3.15>

⁶² [online], zdroj: Světová banka <http://www.worldbank.org/en/country/russia/overview>

⁶³ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2014/update/02/index.htm>

svrchovanost a nezávislost Ukrajiny^{64,65} - a přesto, že se tržby z obchodu zvýšily, ruská ropa a zemní plyn by letos měly dosáhnout slabších výnosů.⁶⁶ USA i Evropská unie pokračovaly v uvalování nových sankcí a jejich rozšiřování na další ruské občany a společnosti. Do dnešního dne se jednalo pouze o sankce ekonomické a částečně politické, např. nepřizvání Ruska k jednání států G7.⁶⁷ V červenci 2014 bylo Rusko izolováno nejvíc od konce studené války, byly omezeny přístupy na evropský trh a pozastaveny nebo zrušeny vojenské kontrakty mezi EU a Ruskem.⁶⁸ V září 2014 byly ruské státní banky vyloučeny ze zvyšování dlouhodobých úvěrů v EU. Budoucí vojenské smlouvy mezi Evropskou unií a Ruskem byly zrušeny, stejně jako byl zakázán export zbrojního materiálu do Ruska. Desítkám dalších ruských úředníků a separatistických vůdců byl zmrazen majetek a nebyla jim udělena víza. Plynárenství, vesmírné a jaderné technologie byly i nadále ze sankcionování vyloučeny. Ruská ekonomika čelí slabším přímým investicím a stoupajícímu úniku kapitálu, v tomto roce Rusko opustilo 75 miliard dolarů a země balancuje na pokraji recese.⁶⁹

5 Jednání mezinárodních institucí

5.1 Evropská unie

Vrcholní představitelé Evropské unie a jejích členských států neprodleně po proběhnutí krymského referenda vydali k celé záležitosti stanovisko, ve kterém odsuzují ruský postup, označují referendum za nelegitimní a zdůrazňují nutnost dodržování teritoriální integrity, suverenity a nezávislosti Ukrajiny.⁷⁰ Postupně začala Evropská unie uvalovat na Rusko sankce.

⁶⁴ http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/rusko-a-okoli/zakaz-vstupu-zmrazeni-kont-eu-rozsirila-sankce-na-pohlavary-ruska_313816.html#.VB6NjJR_vgw, [online], [pub. 2014-7-26], [cit. 2014-9-21]

⁶⁵ Morgan Stanley, Would Sanctions Against Russia Even Work?, Business Insider, [online], [pub. 2014-3-14], [cit. 2014-22-7], dostupné z <http://www.businessinsider.com/impact-of-sanctions-against-russia-2014-3>

⁶⁶ [online], zdroj: Světová banka <http://www.worldbank.org/en/country/russia/overview>

⁶⁷ Ukraine crisis: Russian officials targeted by sanctions, BBC INC., [online], [pub. 2014-7-21], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26672800>

⁶⁸ Laura Smith-Spark, Steve Almasy, Nick Paton Walsh, U.S., EU hit Russia with more sanctions as Ukraine fighting continues, Cable News Network, ©2014, [online] [pub. 2014-7-29], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://edition.cnn.com/2014/07/29/world/europe/ukraine-crisis/index.html>

⁶⁹ How fat do EU-US sanctions on Russia go? [pub. 2014-9-15], [cit. 2014-9-26], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-28400218>

⁷⁰ Návrh usnesení EP, [online], dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2014-0138+0+DOC+XML+V0//CS>

Týkaly se 61 osob z Ukrajiny a Ruska odpovědných za narušování ukrajinské svrchovanosti a územní integrity, a dvou krymských firem.⁷¹ Postupně počet osob narostl až na 119.⁷²

5.2 Valné shromáždění OSN

Valné shromáždění OSN se vyjádřilo k nastalé situaci na konci března, vydána byla rezoluce UNGA č. 68/262 s názvem „Územní celistvost Ukrajiny“⁷³. Tento dokument podpořilo 100 členských států OSN.^{74,75}

5.3 Rada bezpečnosti OSN

Nejdůležitější jednání mezi hlavními představiteli států v OSN se rozběhla na jaře roku 2014, kdy se věcí zabývala Rada bezpečnosti OSN. UNSC hlasovala 15. března o návrhu rezoluce, která by zavazovala členské státy neuznat výsledky referenda konaného na Krymu. Třináct států hlasovalo pro, Rusko hlasovalo proti, ČLR se zdržela, rezoluce tedy nebyla přijata. Ještě před zahájením jednání se ruský zástupce Vitalij Čurkin netajil tím, že Rusko hodlá hlasovat proti návrhu.⁷⁶ Dodal, že Moskva respektuje rozhodnutí Krymu a tedy nemůže přijmout základní předpoklad usnesení, jehož cílem bylo neuznat plánované referendum, ve kterém měli obyvatelé Krymu hlasovat o své budoucnosti. Další státy⁷⁷ vyjádřily hluboké zklamání z jednání Rady bezpečnosti. Do dne uskutečnění krymského referenda se UNSC sešla kvůli jednání o situaci celkem osmkrát.⁷⁸

5.4 Mezinárodní měnový fond

Po anexi přichází Mezinárodní měnový fond, který poskytoval finanční pomoc Ukrajině i dříve, s půjčkou pro Ukrajinu v hodnotě 17 miliard dolarů. V květnu 2014 ukrajinská vláda přijala první část půjčky.⁷⁹

⁷¹ Steven Woehrel, Ukraine: Current Issues and U.S. Policy

⁷² <http://euobserver.com/foreign/125594>

⁷³ UNGA, GA/11493, [online], dostupné z <http://www.un.org/News/Press/docs/2014/ga11493.doc.htm>

⁷⁴ <http://www.un.org/News/Press/docs/2014/ga11493.doc.htm>

⁷⁵ Výsledky hlasování UNGA

<http://unbisnet.un.org:8080/ipac20/ipac.jsp?profile=voting&index=.VM&term=ares68262>

⁷⁶ UN Security Council action on Crimea referendum blocked, UN News Centre, [online], [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47362#.U9PSWeN_s2B

⁷⁷ Argentina, Austrálie, Čad, Čile, Francie, Jordánsko, Lithuana, Nigérie, Jižní Korea, Rwanda

⁷⁸ <http://static01.nyt.com/images/2014/03/16/world/NATIONS/NATIONS-master675.jpg>

⁷⁹ Steven Woehrel, Ukraine: Current Issues and U.S. Policy, op.cit.

6 Dopady anexe

6.1 Situace na Krymu bezprostředně po anexi

Neprodleně po anexi začali úředníci ruského původu na území vyměňovat pasy a udělovat povolení k pobytu. Bylo však potřeba vyměnit i řidičské průkazy, SPZ atp. Krymská vláda razantně odmítla jakékoliv pochybnosti ohledně fungování legislativy a neefektivním řízení státu. Do nelehké situace se dostali Krymští Tataři, kteří zastávají proukrajinské pozice. K jejich situaci vyjádřil své obavy i představitel Rady Evropy pro lidská práva

Po několik dní nebyly dostupné ani nejzákladnější instituce, například většina bank byla uzavřena, protože byly ukrajinské. Byl zakázán dovoz některých potravin z Ukrajiny a na hranicích začaly ruské kontroly. Ceny potravin vzrostly. Mezinárodní obchodní řetězce byly uzavřeny. Zastavily se všechny soudní procesy, protože soudci nevěděli, který zákon aplikovat. Jakékoliv letecké spojení Krymu se světem bylo přerušeno, vyjma linek do Ruska. Poloostrov začal oficiálně používat moskevský čas.

Na území se dále vyskytovaly „sebeobránné jednotky“ bez zjevného úředního pověření, které mohly kdykoliv obyvatele kontrolovat. Lidé byli ozbrojenými muži v uniformách bez odznaku znepokojení, dotyční však sami sebe označují jako „aktivisty z lidu“, kteří mají za úkol udržet pořádek.

K 18. dubnu se všichni obyvatelé Krymu automaticky stali občany Ruska. Pokud výslovně odmítli, museli vyplnit žádost a předložit osobní prohlášení, ve kterém vyjádřili svou touhu zůstat občany Ukrajiny. Ti, kteří se tak rozhodli nemohli dále vykonávat povolání ve státní službě a přijímat státní důchody. Byli tak považováni za cizince, ale vázáni ruskými zákony.⁸⁰

Ruská federace se snažila Krym odstříhnout od jakékoliv závislosti na Ukrajině, brzy se ale objevily první problémy. Poloostrov byl do značné míry soběstačný se zásobami plynu, který dodávala ukrajinská společnost Čornomomafohaz, která byla znárodněna. S elektřinou na tom byl Krym o něco hůře a situace se zásobami vody byla krizová, protože obojí je dodáváno na Krym z Ukrajiny. Ruská ekonomika navíc začala po všech sankcích západu balancovat na hranici recese. Rusko stanovilo datum dokončení připojení Krymu na 1. 1. 2015 a vyhradilo 2,85 miliard dolarů pro rozvoj infrastruktury nebo zdvojnásobení místních platů. Ceny byly prozatím stále uváděny v ukrajinských hřivnách i ruských rublech, kurz však značně kolísal.

⁸⁰ <http://carnegieendowment.org/2014/04/02/after-annexation-assessing-crimea-s-future-with-mustafa-dzhemilev/h66m>

I nejjednodušší finanční transakce se neobešly bez kalkulaček.⁸¹ V září vstoupil v platnost nový zákon o zřízení volné ekonomické zóny na Krymu, upravující charakteristiku ekonomických aktivit na okupovaném území Ukrajiny.⁸²

V důsledku krize klesly dva přední indexy na moskevské burze, MICEX a RTS, o více než 10 %, což je nejnižší úroveň od roku 2009. V reakci na tuto skutečnost, a na pokles rublu, centrální banka Ruska zvýšila úrokovou sazbu z 5,5 % na 7 % a poskytla 12 miliard dolarů z rezerv na posílení měny.⁸³

Rusům kromě leteckého spojení zbývá pouze jediný způsob, jak se na krymské území dostat - Kerčský průliv. Ten během letních měsíců pod nápořem kolaboval.⁸⁴ Krym má nyní podle Ukrajiny status dočasně okupovaného území, které zůstává nedílnou součástí Ukrajiny a platí zde ukrajinská ústava a ukrajinské zákony.⁸⁵

7 Současná situace

V průběhu několika měsíců po anexi se z Ukrajiny ozvalo několik zpráv o úmyslu připojit Krym zpět k Ukrajině. Ukrajinský ministr obrany Valerij Heletej sliboval v parlamentu obnovení územní celistvosti země na začátku července. 1. srpna prohlásil prezident Porošenko, že se jeho země Krymu nevzdá.^{86,87,88} Ukrajina však momentálně čelí vlastním hlubokým vnitřním problémům. Narušení územní celistvosti státu téměř jistě bylo jedním z aspektů, které k momentální ukrajinské situaci přispěly.

Nyní je situace mezi oběma státy napjatá. Při bojích mezi proruskými separatisty a ukrajinskými jednotkami zemřelo do července 2014 více než 400 lidí. Proruští bojovníci jsou soustředěni ve

⁸¹ NEIL MacFARQUHAR, Under Russia, Life in Crimea grows chaotic, The New York Times Company [online] [pub. 2014-5-7], [cit. 2014-7-22], dostupné z

http://www.nytimes.com/2014/04/22/world/europe/under-russia-life-in-crimea-grows-chaotic.html?_r=0

⁸² <http://ru.krymr.com/content/article/26617586.html>

⁸³ Kelly, Lidia; de Carbonnel, Alissa, Reuters, [online], [pub. 4. března 2014], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.webcitation.org/6Nq7gRWK2>

⁸⁴ <http://www.rferl.org/content/ukraine-crimea-kerch-tourists-long-lines/26541505.html>

⁸⁵ http://usa.mfa.gov.ua/mediafiles/sites/usa/files/2014.05.26_Law_on_occupied_Crimea.pdf

⁸⁶ Ukraine Struggles To Find Strategy For Getting Back Crimea, Radio Free Europe/ Radio Liberty, [pub. 2014-8-2], [2014-9-25], dostupné z <http://www.rferl.org/content/ukraine-crimea-return/25478894.html>

⁸⁷ Ukraine's new defence minister promises Crimea victory, The BBC, [pub. 2014-7-3], [cit. 2014-9-25], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-28144334>

⁸⁸ Myroslav Marynovych, The New Republic, [online], [pub. 2014-5-7], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.newrepublic.com/article/117683/ukraine-will-get-crimea-back>

východních regionech Doněck a Luhansk, městech Charkov a Oděsa. Ovládají především venkovské oblasti. Hlavním vůdcem je Alexander Borodai, ruský občan, který prohlásil sám sebe ministerským předsedou Doněcké lidové republiky a byl prominentní veřejnou tvář pro rebely. Rusko trvá na tom, že nemá přímý vliv na separatisty. Dne 18. července bylo navíc nad Ukrajinou sestřeleno letadlo malajsijských aerolinek č. MH17.⁸⁹

Ruská federace se snaží pomáhat krymskému regionu ekonomicky i politicky,⁹⁰ své obyvatele záměrně posílala na dovolenou na Krym pro posílení místního cestovního ruchu, který by pro stabilizování situace mohl přispět. Bohužel turistická sezóna na Krymu byla katastrofická.

V tuto chvíli se Krym zdá být odříznut od zbytku světa více než kdy jindy, krom ruských turistů na poloostrov zavítá málokdo. Pobřeží Černého moře, a s ním i celé odvětví námořní dopravy, je nevyužitě.

8 Závěr

Dne 16. března 2014 došlo v Evropě k připojení části území jednoho státu ke druhému státu. Autonomní republika Krym nebyla stát v mezinárodněprávním smyslu, neboť neměla mezinárodně-právní subjektivitu. K poslední anexi v Evropě došlo v roce 1940, kdy Sovětský svaz připojil Litvu, Lotyšsko a Estonsko. Přestože na Krymu došlo k referendu, většina států ho nepovažuje za legitimní a jeho výsledek neuznává. Podle článku 73 Ústavy Ukrajiny z roku 1996 mohou být územní změny schváleny pouze prostřednictvím referenda, ve kterém mají dovoleno hlasovat všichni obyvatelé Ukrajiny.⁹¹ Benátská komise, poradní orgán Rady Evropy, prohlásila, že referendum bylo nezákonné podle ukrajinské i krymské ústavy a porušilo mezinárodní standarty a normy.⁹² Zdůraznila také, že sebeurčení je třeba chápat především jako vnitřní sebeurčení v rámci stávající hranice a ne jako vnější projev sebeurčení prostřednictvím odtržení. Také každému takovému rozhodnutí by měla předcházet seriózní

⁸⁹ Malaysia Airlines plane MH17 „shot down“ in Ukraine, as it hapend, © Guardian News, [online], [pub. 2014-7-18], [cit. 2014-7-22], dostupné z

<http://www.theguardian.com/world/2014/jul/17/malaysia-airlines-plane-crashes-ukraine-live>

⁹⁰ Alexander Winning, Alissa de Carbonnel, Russia faces struggle to Jean Crimea economy off Ukraine supplies, [online], [pub. 2014-6-5], [cit. 2014-7-22], dostupné z

<http://www.reuters.com/article/2014/06/05/us-ukraine-crisis-crimea-economy-idUSKBN0EG0BJ20140605>

⁹¹ Olga Kubová, Ústavní systém Ukrajiny, Středoevropské politické studie, [pub. 2002], [cit. 2014-7-22], ISSN 1212-7817, dostupné z <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=58>

⁹² <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD%282014%29002-e>

jednání mezi všemi zúčastněnými stranami. Před referendem totiž v celé oblasti panoval chaos a Ruská federace je podezírána, že výsledky referenda zmanipulovala.

Na místě je otázka, zda státní hranice mohou být zrušeny hrubou silou a jaké bude mít krymská krize důsledky a dopady nejen na situaci v regionu, ale i na ostatní regiony se spornými hranicemi.

Seznam doporučených a rozšiřujících zdrojů

BBC timeline - <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26248275>

Dokument UNSC - http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2014_189.pdf

Dokument valného shromáždění -

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/68/262

Dokumenty OSN - <http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/ukraine/>

Interaktivní mapy konfliktů -

http://www.nytimes.com/interactive/2014/02/27/world/europe/ukraine-divisions-crimea.html?_r=1

Mapa s vyznačenými důležitými místy střetů -

<http://storymaps.esri.com/stories/2014/crimea/>

Mírový plán UNSC pro řešení krize na Ukrajině -

<http://www.un.org/News/Press/docs/2014/sc11448.doc.htm>

Návrh usnesení EU ze 4. 2. 2014 -

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2014-0138+0+DOC+XML+V0//CS>

Stránky ruského prezidenta - <http://eng.kremlin.ru/>

Timeline krize na Ukrajině - <http://www.cbc.ca/news2/interactives/ukraine-dashboard/>

Sankce proti Rusku - <http://www.bbc.com/news/world-europe-28400218>

Zdroje

Alexander Cavell, THE UKRAINE CRISIS TIMELINE, PART 2, international debate education association [pub. 2014-3-5], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://idebate.org/debatabase/ukraine-crisis/timeline-part-2>

Alexander Winning, Alissa de Carbonnel, Russia faces struggle to Jean Crimea economy off Ukraine supplies, [pub. 2014-6-5], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/06/05/us-ukraine-crisis-crimea-economy-idUSKBN0EG0BJ20140605>

Budapest Memorandums On Security Assurances, 1994, Council on Foreign Relations ©2014, [online], [pub. 1994-12-5], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.cfr.org/arms-control-disarmament-and-nonproliferation/budapest-memorandums-security-assurances-1994/p32484>

Crimea invites OSCE observers for referendum on joining Russia, Reuters, [pub. 2014-3-10], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/03/10/ukraine-crisis-referendum-osce-idUSL6N0M73AP20140310>

Crimea referendum illegal, no OSCE monitoring – Swiss, Firstpost. [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.firstpost.com/world/crimea-referendum-illegal-no-osce-monitoring-swiss-1429931.html>

Declaring victory, Crimeand and Russian officials pledge fast integration, Kyiv Post, [pub. 2014-3-17], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.kyivpost.com/content/ukraine/voting-in-crimean-referendum-starts-even-as-ukraine-government-declares-it-illegitimate-339523.html>

Encyclopedia Britannica, History of Crimea, [last updated 21. 3. 2014], [cit. 22. 7. 2014], dostupné z <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/143010/Crimea/314881/History>

EU seeks peace as Ukraine death toll hits 75, THOMSON REUTERS, [pub. 2014-2-20], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/02/20/us-ukraine-idUSBREA1G0OU20140220>

Ferensteva, History of Crimea, [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://blacksea-crimea.com/history1.html>

Full Text and Analysis Putin´s Crimea Speech, THE Nation, [pub. 2014-3-19], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.thenation.com/blog/178914/full-text-and-analysis-putins-crimea-speech#>

Hájek Adam; Wirnitzer Jan, Kreml dál popírá zásah na Krymu, fotky zbraní ho usvědčují ze lži. iDNES.cz, [2014-03-05] [cit. 2014-7-22], dostupné z http://zpravy.idnes.cz/ruske-jednotky-na-krymu-0w1-/zahranicni.aspx?c=A140305_162328_zahranicni_jw

Historie Krymu [online]. [cit. 2014-07-25]. Dostupné z: <http://ukrajina.tv/pesi-turistika-krym/historie-krymu/>

Historie Krymu, [pub. 2009], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://ukrajina.tv/pesi-turistika-krym/historie-krymu/>

Charta OSN, [cit. 2014-07-25]., dostupné z: <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

Ian Bremmer, What You Should Know About Ukraine, Time, [pub. 2014-2-19], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://time.com/8626/what-you-should-know-about-ukraine/>

Ivana Milenkovičová, Po Jaceňukově demisi panuje v Kyjevě zmatek, Porošenko s ní nesouhlasí, iDNES.cz, ©1999-2014 MAFRA a.s., [online], [pub. 2014-7-25], [cit. 2014-7-25], dostupné z http://zpravy.idnes.cz/po-jacenukove-rezignaci-panuje-v-kyjeve-nejistota-a-zmatek-pax-/zahranicni.aspx?c=A140725_131239_zahranicni_im

Kdo je kdo v nejednotné a nevyzpytatelné ukrajinské opozici, Reflex, [pub. 2014-2-22], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reflex.cz/clanek/zpravy/54741/kdo-je-kdo-v-nejednotne-a-nevyzpytatelne-ukrajinske-opozici.html>

Kelly, Lidia; de Carbonnel, Alissa , Reuters [pub. 4. března 2014], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.webcitation.org/6Nq7gRWK2>

Khanate of Crimea, Encyclopedia Britannica, Inc., [pub. 2014-4-9], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/143010/Crimea>

Krym: O referendum byl velký zájem, Česká televize, [pub. 2014-3-16], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/266457-krym-o-referendum-byl-velky-zajem/>

Krymská samospráva uzavřela vzdušný prostor nad poloostrovem, Český rozhlas, [pub. 2014-3-11], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/1325582

Kyjev ohlásil příměří. Janukovyč slíbil, že odvolá noční útok na Majdan, *Economia a.s.*, Hospodářské noviny IHNEP, [pub. 2014-2-19], [cit. 2014-7-22], ISSN 1213-7693

Laura Smith-Spark, Steve Almasy, Nick Paton Walsh, U.S., EU hit Russia with more sanctions as Ukraine fighting continues, Cable News Network, ©2014,[online] [pub. 2014-7-29], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://edition.cnn.com/2014/07/29/world/europe/ukraine-crisis/index.html>

Leonid Peisakhin, Why are people protesting in Ukraine? Providing historical context,[pub. 2013-12-19], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.washingtonpost.com/blogs/monkey-cage/wp/2013/12/19/why-are-people-protesting-in-ukraine-providing-historical-context/>

Malaysia Airlines plane MH17 „shot down“ in Ukraine, as it hapend, © Guardian News, [online], [pub. 2014-7-18], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.theguardian.com/world/2014/jul/17/malaysia-airlines-plane-crashes-ukraine-live>

Morgan Stanley, Would Sanctions Against Russia Even Work?, *Business Insider*, [pub. 2014-3—14], [cit. 2014-22-7], dostupné z <http://www.businessinsider.com/impact-of-sanctions-against-russia-2014-3>

Moskva ruší dohody s Ukrajinou o černomořské flotile a Sevastopolu, *iDnes.cz*, [pub. 2014-3-31], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://zpravy.idnes.cz/rusko-vypovedelo-dohodu-s-ukrajinou-o-flotile-v-sevastopolu-pt0-/zahranicni.aspx?c=A140331_155014_zahranicni_ert

Myroslav Marynovych, *The New Republic*, [pub. 2014-5-7], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.newrepublic.com/article/117683/ukraine-will-get-crimea-back>

Na Ukrajině roste počet obětí nepokojů,RSRS Hlas Ruska, [pub. 2014-2-21], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://czech.ruvr.ru/2014_02_21/Na-Ukrajině-roste-pocet-obeti-nepokoju/

Nate Rawlings, Ukraine President and Opponents Sign Deal in Bid to End Violence, Time INC.[online], [pub. 2014-2-21], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://world.time.com/2014/02/21/ukraine-kiev-clashes-viktor-yanukovych-elections/>

Návrh usnesení EU ze 4. 2. 2014, [pub. 2014-2-5]. [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2014-0138+0+DOC+XML+V0//CS>

Neil MacFARQUHAR, Under Russia, Life in Crimea grows chaotic, The New York Times Company, [online] [pub. 2014-4-21], [cit. 2014-7-22]. Dostupné z http://www.nytimes.com/2014/04/22/world/europe/under-russia-life-in-crimea-grows-chaotic.html?_r=0

Nigel Morris, Ukraine crisis: Russian officials hit with sanctions as Kiev warns Crimea against referendum, THE INDEPENDENT, [pub. 2014-3-11], [cit. 2014-7-22] dostupné z <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-crisis-russian-officials-hit-with-sanctions-as-ukraine-warns-crimea-against-referendum-9183602.html>

Olga Kubová, Ústavní systém Ukrajiny, Středoevropské politické studie, [pub. 2002], [cit. 2014-7-22], ISSN 1212-7817, dostupné z <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=58>

OSCE observers weren't officially invited to Crimean referendum - Crimean authorities", En.interfax.com.ua. [pub. 2014-3-11], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://en.interfax.com.ua/news/general/195291.html>

Pojmy, informační servis, Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2014-07-25]., dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-anexe.aspx>

Putin mens Ukraine's Yanukovych on Sochi sidelines, BBC[pub. 2014-2-8], [2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26096362>

Putin přiznal, že na Krymu působili neoznačení ruští vojáci, Český rozhlas, [pub. 2014-4-17], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/putin-priznal-ze-na-krymu-pusobili-neoznaceni-rusti-vojaci-na-vychode-ukrajiny-pry-nejsou--1340213

Results of Crimea Vote at UNGA, [pub. 2014-3-28], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://3.bp.blogspot.com/->

QzneYOOBTn4/UzWOOAuR9gI/AAAAAAAAACc0/pufU0igQ1yY/s1600/Result+of+Crimea+vote+at+UNGA.jpg

Russia overview, The World Bank Group, [pub. 2014-4-8], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.worldbank.org/en/country/russia/overview>

Russia Threatening To Intervene Militarily In Ukraine, Oath Keepers Corp Address ©2012, [online], [pub. 2014-2-14], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://oathkeepers.org/oath/2014/02/07/russia-threatening-to-intervene-militarily-in-ukraine/>

Steven Woehrel, Ukraine:Current Issues and U.S. Policy, [pub. 2014-7-8], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://fas.org/sgp/crs/row/RL33460.pdf>

The Gratin Over The Memory Hole: The Toppling of Viktor Yanukovich, [online], [pub. 2014-3-17], [2014-7-22], dostupné z <http://marknesop.wordpress.com/2014/03/17/the-grating-over-the-memory-hole-the-toppling-of-viktor-yanukovich/>

Timeline: Political crisis in Ukraine and Russia's occupation of Crimea, [pub. 2014-3-8], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.reuters.com/article/2014/03/08/us-ukraine-crisis-timeline-idUSBREA270PO20140308>

Transcript: Putin says USSR will protect the right of Russians abroad, the Washington Post, [online], [pub. 2014-3-18], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.washingtonpost.com/world/transcript-putin-says-russia-will-protect-the-rights-of-russians-abroad/2014/03/18/432a1e60-ae99-11e3-a49e-76adc9210f19_story.html

Ukraine crisis: Putin signs Russia-Crimea treaty, BBC INC., [online], [pub. 2014-3-18], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26630062>

Ukraine crisis: Russian officials targeted by sanctions, BBC INC., [online], [pub. 2014-7-21], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26672800>

Ukraine in Crisis, CBC News, [last updated 2014-4-13] [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.cbc.ca/news2/interactives/ukraine-dashboard/>

Ukrainian ex-leader Viktor Yanukovich Volv fightback, the BBC, [pub. 2014-2-28], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-26386946>

Ukrainian journalist Tetyana Chornovil badly beaten up, ©WN 2014, [online], [pub. 2014-12-25], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://article.wn.com/view/2013/12/25/Ukrainian_journalist_Tetyana_Chornovil_badly_beaten_up/

Ukrajina obvinila Rusko z vyhlášení války, prezident žádá svět o pomoc, Lidovky, [pub. 2014-3-2], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.lidovky.cz/ukrajina-obvinila-rusko-z-vyhlaseni-valky-prezident-zada-svet-o-pomoc-1zp-/zpravy-svet.aspx?c=A140302_105600_In_zahranici_ttr

Ukrajinská armáda na Krymu v pohotovosti, Rusko je extrémně znepokojeno, Lidovky.cz, MAFRA a.s., [online], [pub. 2014-3-1], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.lidovky.cz/sef-autonomniho-krymu-prevzal-veleni-sil-a-pozadal-putina-o-pomoc-p99-/zpravy-svet.aspx?c=A140301_085232_In_zahranici_oka

UN Security Council action on Crimea referendum blocked, UN News Centre, [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=47362#.U9PSWeN_s2B

UNGA, GA/11493, [pub. 2014-3-27], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.un.org/News/Press/docs/2014/ga11493.doc.htm>

Unknown people seize passports of crimean residents, Crimean News Agency, [pub. 2014-3-10], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://qha.com.ua/unknown-people-seize-passports-of-crimean-residents-130806en.html>

Valné shromáždění přijalo resoluci vyzývající státy k neuznání Krymského referenda, [pub. 2014-3-27], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.un.org/News/Press/docs/2014/ga11493.doc.htm>

Vláda České republiky, Encyklopedie EU, [cit. 2014-7-22], dostupné z <https://www.euroskop.cz/282/sekce/a-b/>

Vladimir Putin gives statement on Ukraine crisis, The Voice of Russia, [pub. 2014-3-4], [cit. 2014-7-22], dostupné z http://voiceofrussia.com/2014_03_04/Vladimir-Putin-gives-statement-on-Ukraine-crisis-LIVE-UPDATES-6676/

Yanukovich sent letter to Putin asking for Russian military presence in Ukraine, [pub 2014-3-3], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://rt.com/news/churkin-UNSC-russia-ukraine-683/>

Yanukovich says he's „legitimate president“, to hold press conference tomorrow from Russia, euronews, [pub. 2014-2-26], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.euronews.com/2014/02/26/wheres-yanukovich-ousted-president-protected-by-us-according-russian-newspaper/>

МЗС РФ зробив чергову заяву щодо України: бойовики, НАТО, провокації, Українська правда, Foreign Minister made another statement on Ukraine: NATO provocation [pub. 2014-2-27], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/27/7016548/>

Оригинал статьи, Автономная некоммерческая организация «ТВ-Новости», [pub. 2014-3-15], [cit. 2014-7-22], dostupné z <http://russian.rt.com/article/24293#ixzz38fBptwND>
<http://www.rferl.org/content/ukraine-east-west-divide/25279292.html>, [online], [pub. 2014-2-27], [cit. 2014-9-21]

Česká televize, [online], [pub. 2014-3-2], [cit. 2014-9-21], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/264869-ukrajinsky-premier-obvinil-rusko-z-vyhlaseni-valky-armada-mobilizuje/>

Česká televize, [online], [pub. 2014-6-3], [cit. 2014-9-21], dostupné z <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/265340-krym-se-odtrhava-od-ukrajiny-s-okamzitou-platnosti-oznamil-vicepremier/>

World Development Indicators: Contribution of natural resources to gross domestic product, The World Bank Group, [online], [cit. 2014-9-25], dostupné z <http://wdi.worldbank.org/table/3.15>

Ukraine's new defence ministr promises Crimea victory, The BBC, [pub. 2014-7-3, [cit. 2014-9-25], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-28144334>

Ukraine Struggles To Find Strategy For Getting Back Crimea, Radio Free Europe/ Radio Liberty, [pub. 2014-8-2], [2014-9-25], dostupné z <http://www.rferl.org/content/ukraine-crimea-return/25478894.html>

How far do EU-US sanctions on Russia go? [pub. 2014-9-15], [cit. 2014-9-26], dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-europe-28400218>

John Balouziyeh, Russia 's Annexation of Crimea: An Analysis under the Principles of Jus ad Bellum, LexisNexis Legal Newsroom International Law, [pub. 2014-4-14], [cit. 2014-10-1], dostupné z <http://www.diplomaticourier.com/news/topics/politics/2187-political-legitimacy-and-international-law-in-crimea-pushing-the-u-s-and-russia-apart>

Chrisella Sagers Herzog, Diplomatic Courier, [pub. 2014-5-8], [cit. 2014-10-1], dostupné z <http://www.diplomaticourier.com/news/topics/politics/2187-political-legitimacy-and-international-law-in-crimea-pushing-the-u-s-and-russia-apart>

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky